

απογάδιον

Τρίτη, 24 Απριλίου 2012

6:01 πμ

Λέξη που αναφέρει τονισμένη ο Σαράφης στον "Αυτοκρατορικό Στόλο" 9290.

Και σημαίνει το πλύσιμο των ρούχων που γίνονταν από τους ναύτες σε ορισμένο χρόνο.

Η λέξη παραπέμπει ηχητικά και εννοιολογικά στο σημερινό μπουγάδα. Πλην όμως άλλα λέει το ετυμολογικό λεξικό 171

μυθος (μλ. κ. μυθια).
μπουγάδα (η) {χωρ. γεν. πληθ.} το πλύσιμο των ρούχων με ζεστό νερό, σαπούνι ή απορρυπαντικό σε λεκάνη ή σκάφη.
[ΕΤΥΜ. μεσν. < βεν. bugada (ιταλ. bugato) < μεσν. λατ. būcāta < φρανκον. *būkōh «πλένω» (πβ. κ. γερμ. bauchen)].

Screen clipping taken: 24/4/2012 6:05 πμ

ΕΤΥΜΟΛΟΓΙΑ : μεσν. < ιταλ. bucato) < μεσν. λατ. bucata < φρανκον. *bukon= «πλένω» (πβ. κ. γερμ. bauchen)l.

To VELL, Diaz

bucato prov. e sp. bugada; fr. buée; dial. piem. bugà; modan. bugheda. Il Muratori dal m. a. ted. BUCHEN (a. franco BŪKŌN) onde il mod. BAUCHEN, BÄUCHEN, BEUCHEN (fr. BUER) lavare nella liscivia, onde si fece BUCHE, mod. BAUCHE, BÄUCHE, BEUCHE lavatura nella liscivia (cfr. dial. berry bugée, vallon. bouwêie, ingl. buck liscivia, ranno). Però il Grimm pensa che si tratti di voce entrata assai per tempo nel tedesco dalle lingue romanze: e quindi anziché fantasticare col celt. BOG bagnare e coll'ingl. BUCKET secchia, è preferibile col Flechia attenersi alla etimologia accettata dal Ferrari, dal Menagio, dal Tassoni e dal Diez da BŪCA o BUCARE, poiché, giusta quanto dice il Tassoni, le donne di villa suollessero farlo in un tronco d'albero smidollato e bucato dal tempo, ovvero, secondo par piú sicuro, per la usanza di colare il ranno attraverso a un panno minutamente foracchiato (ceneraccio) sovrapposto ai panni sudici, che sono nella conca. Imbiancatura di panni lini, fatta con cenere e acqua bollente, e gli stessi Panni lavati.
Deriv. Bucatàio; Imbucatàre.

Screen clipping taken: 24/4/2012 7:42 πμ

Κατά τους Ιταλούς Γλωσσολογούς Ferrari, Menagio, Tassoni και Diez προέρχεται από το BUCA ή BUCARE, επειδη όπως διακαιολογει ο Tassoni, οι γυναίκες εκαναν την μπουγάδα πανω ενα κορμο δεντρου που ηταν βαθουλωμενος (bucato από το buca = τρυπα) από τη χρήση , η μαλλον πιθανοτερο, τοποθετωντας από πανω ένα τρύπιο (bucato) υφασμα για να ρίξουν μετά πανω του καυτό νερο και στάχτη και να καθαρισουν τα υφασματα που ηταν από κατω.

Κατά προφορική μαρτυρία της φίλης Λωρέττας Μωραΐτου κατι τετοιο συνηθιζονταν στη Σιφνο με το να πλενουν τα ρουχα κάθε Σαββατο σε ένα σφαιρικό κοιλωμα (τουρλα από το τρούλα, τρούλος= κτιστή σκάφη ή κοιλωμα δίκην αντεστραμένου θόλου).
Πβλ.

Τρούλλιον. -ου , τό, Lat. trulleum ή trullium,
Λεκανη πλυσίματος . Αετιος . 3, 1 77. Δορόθεος. 1 741 Α.

315 - Σοφοκλης - Βυζαντινόν Λεξικόν

Η εργασία ηταν επιπονη αλλα προγραμματισμενη για κάθε Σαββατο ώστε να αλλαξουν ολοι την Κυριακή με καθαρες αλλαξιες.

Φαινεται ότι οι μπουγάδα ηταν μια εργασία με πολλαπλες φάσεις, εργαλεια κουβαληματα, νερα σταχτες αλισιβες, απλωματα, στεγνωματα, κλπ, και φυσικα η φροντιδα να μην **βγουν τα απλυτα στα φόρα.**

Φορα = βγαινει κατι στα φόρα (από το λατ. Forum, Πληθ forā) = Δημοσιευεται γινεται γνωστό σε ολους.

Ετσι κάθε διακοπη της διαδικασιας ηταν αδιάκτριτη, εκνευριστικη και ανεπιθυμητη.

Κάθε τι που γινεται [πανω, την ωρα, στη διαρκεια] **στην τούρλα του Σαββάτου** θεωρειται ανεπιθυμητο.

Επισης λεμε για καποιον που λογω καιρου η αιφνιδιου γενονοτος αναγκαζεται να εγκαταλειψει αυτή την διαδικασια (που γινονταν σε παραποτάμιες περιοχες η δημοσιες κρήνες) :

Μαζεψε τα βρεμένα του και έφυγε.